

O spánku v Papírové ulici

V zemi podivných křivek, kde je hudba tou poslední milou věcí malých tvorečků, za hustým a šedým mrakem, za velikého rachotu, narodilo se jednoho dne převeliké město. Bylo od malička nesmírně vážné a také svědomité. Vešlo se do něj mnoho lidí i zvířátek, protože bylo rozlehlejší, než se na první pohled zdálo, a také plné malých čínských prádelen.

A podle toho se mu tak nějak začalo říkat. Jeho ulice se křížily s přesností věkovitých zkušeností, ruch v něm byl čilejší, než v nejrychleji se mihotajícím městě na světě, a tak se stalo, že se pojmenovalo metropolí. Sebevědomí pak všem jeho obyvatelům stouplo asi o deset stupňů vzhůru, což se obvykle stává jen v případech nějakého vyznamenání či u příležitosti návštěvy státníků. Těch prvních je většinou velice málo a druh významného státníka se stal docela nedávno před narozením města předmětem vyhubení. Vyznamenání přestala být významná a bezvýznamní státníci si podávali dveře hlavních budov.

Kdyby tam zkrátka nebyly ty čínské prádelny, asi by se neužila žádná legrace. Tak například pan Čou, který vlastnil vyhlášený podnik v ulici Papírové. Byl to velice starý a vážený muž. Pral velice pečlivě s celou rodinou košile i kalhoty a jeho specialitou bylo voňavé ložní prádlo. Naproti tomu pan Chue, jehož prádelna stála hned naproti, uměl bezpochyby nekrásněji vyžehlit dámské šaty. A tak to šlo v téhle čtvrti a vlastně v celém městě. Jeden uměl límečky, druhý zase krajky. Ten uměl poopravit hedvábí, ten zase uměl hedvábí domalovat.

V ulici Papírové ovšem nestály jen čínské prádelny. Docela vzadu u nejtmaivšího rohu, za malými dvířky ze zdobeného dřeva, sídlil starý pan houslař. Pamatoval už hodně koncertů pro lidi i zvířata a byl vyhlášeným odborníkem na všelijaké zvuky, které umí dřevo zazpívat. Nástroje, co udělal, pak byly velice cennými unikáty. Měly totiž na sobě zvláštní malování, které jim pomáhalo k ještě krásnějšímu zpěvu.

Každý večer, když se prádelny zavřely a mistr houslař odešel ze své dílničky, scházeli se s panem Čou a Chuem na šálku dobrého čaje. Probírali věci filosofické i obyčejné, povíдали si o své práci a někdy, když bylo jasno a mrak trochu ustoupil, se dívali na Slunce a prohlíželi si ho.

„No ne,“ řekl jednou takhle při obzvláště pěkném počasí pan Čou. „Dnes to slunce svítí nějak hřejivě.“

„Slunce je přeci teplá hořící koule, kolego. Říkal to mistr Jui, který opravdu umí vyžehlit puky.“

„Ano, ano, také jsem ty jeho puky viděl. Určitě má pravdu. Člověk s takovou schopností musí Slunce znát.“

Mistr houslař tiše seděl a odpočíval. Vždycky, když Slunce na chvíli svitlo zpoza toho velikého mraku, byl moc rád a těšil se na nové dřevo, které tak v daleké zemi vyrostlo a stane se pod rukou nějakého mistra zpívajícím.

„Je prý dokázáno, že je Slunce veliké. Ba prý větší než naše město,“ poznamenal pan Chue a pan Čou se zatvářil velice odměřeně.

„To vám řekl také mistr Jui, kolego?“

„Přesně tak,“ přitakal Chue.

„To pak zneužil vaši důvěry v jeho schopnost vyžehlit puky. Jak by mohlo být Slunce takhle veliké, když se vám vejde do okna?“

Chue se zamyslel a váhavě se napil čaje. Poznámky pana Čou byly vždy velice přesné a znepokojující. Stávalo se, že mu i pár nocí nedaly spát. Pohled na Slunce mu ale dodal kuráž.

„Pan mistr Jui, známý to kouzelník s žehličkou, mi podal velice podrobné vysvětlení tohoto jevu. Říkal tomu klam oka a velice moudře mi opakoval své pravdy.“

„Ano, ano, klam,“ přitakal Čou. „To je to správné slovo pro tvrzení vašeho Jui. Mistr Hong, který

doopravdy ručně pere hedvábné šaty a rozsévá svou rukou překrásné výšivky, říkal něco jiného. Jeho umění je neuvěřitelné až neskutečné, takže jistě dovolíte, že se odvažuji pochybovat o moudrosti žehliče puků.“

„Jak může Hong se svou bláznivou fantazií přemoci Juiho, jehož strízlivost a skutečná dokonalost o něčem svědčí.“

„Chtěl bych vědět a dokonce i toužím se dovědět, co je podle vás tak úžasného na kalhotách. Slunce přeci nemůže být větší než koláček z jemného těsta.“

A tak tam seděli do večera. Ani potom, co Slunce zapadlo a nechalo je v příjemném letním šeru, se jejich spor neutišil. Oba dva majitelé prádelen se s vášní pro své umění přeli a přeli a mistr houslař jen tiše seděl a popíjel natrpklý mladý čaj. Myslel také na svou práci, ale jinak než jeho dva přátelé.

Usmyslel si totiž před nějakým časem, že vyrobí překrásné malované housličky, které budou zpívat jako nic na celém širém světě. Přemýšlel o jejich tvaru i o jemném malování, o dřevě, které bude nejlepší na kolíčky a hlavičku...

„Ale vy nás ovšem zase neposloucháte,“ poznamenal zklamaně pan Chue a vytrhl tak mistra houslaře z lehounkého snění.

„Omlouvám se vám, pánové,“ pousmál se. „Přemýšlel jsem o houslích, které by byly malované a unikátně krásně zpívající.“

„O ničem jiném ani nepřemýšlíte, mistře houslaři,“ řekl přátelsky pan Čou a pokračoval dále:

„Nechtěli jsme vás vyrušovat, ale jistě pochopíte, že náš spor je velice vážný. Jedná se o velikost Slunce, na kterou mají mistr Jui a mistr Hong zcela opačné názory. Oba jsou odborníky v oboru prádelnickém, nicméně se domníváme, že jeden z nich musí mít pravdu.“

„Proč?“ Zeptal se mistr houslař a na čele se mu objevila udivená vráska.

„Tak to přeci bývá,“ namítl pan Chue. „Jeden má pravdu a ten druhý ne.“

„Ale co když nemá pravdu ani jeden?“ rozhodil ruce mistr houslař a z jeho zástěry zavoněly hobliny čerstvého a vyzrálého dřeva.

Oba prádelníci se zamysleli. Pokaždé se v jejich sporu objevila nějaká trhlina, kterou mistr houslař rychle našel a kterou využil k tomu, aby nezvítězil ani jeden.

„Hm,“ řekl tedy pan Čou a pan Chue mu odpověděl:

„Hm.“

„Tak vidíte,“ pousmál se mistr houslař. „V klidu jsem mohl myslet na své nástroje. Ve vašem sporu není řešení, a tak mě jistě omluvíte, když vás teď opustím. Rád bych si zazpíval na nějaké mladé housličky.“

Prádelníci se mírně uklonili na znamení přátelství a rozloučili se. Věděli, že dnes už mistra houslaře u čaje nevidí, a tak se také rozešli ke svým domovům.

Starý pan houslař vešel na svůj dvoreček, zavřel za sebou branku a zamířil do své dílničky. Vždycky, když vyrobil nějaký mladý nástroj, který ještě voněl lakem a barvičkou, nemohl se dočkat, až ho vyzkouší a nechá mu poprvé na světě zazpívat nějakou tu písničku.

A tak rychle seběhl schůdky a otevřel dřevěné dveře do svého malého království. A tu, když rozsvítil a chtěl se podívat na své nové housle, všiml si, že v hoblinách v rohu místnosti někdo klidně oddechuje a spí.

- To je zvláštní, pomyslel si mistr houslař, takový malý tvoreček, jak se sem ke mně asi dostal.

A viděl, že je to malá myška. Vypadala opravdu utrápeně a unaveně, a tak jí nahrnul trochu více hoblin a přikryl jí malým hadříkem. Tolik se soustředil na to, aby jí nepolekal, že málem zapomněl, proč přišel. Ale než se zvedl, aby po špičkách odešel, padl mu zrak na nové housličky, které odpočívaly v rohu a čekaly na svou první písničku.

A tu ho napadlo, jak by mohl myšku vzbudit a poptat se, co se jí přihodilo. Tiše přešel místnost, zvedl je a posadil se s nimi vedle hromady hoblin. Pak už jen pohládl smyčcem struny a

z voňavého nástroje poprvé zazněla tichounká melodie. Mistr houslař byl velice spokojený. Zvuk byl krásně čistý a jemný, a tak tiše hrál dál a díval se na malou myšku, která se začala probírat.

Vtom však otevřela oči a uviděla velikého člověka. Vypískla leknutím, vyskočila a utekla do nejbližšího tmavého kouta. Mistr houslař přestal hrát a usmál se.

„Nemusíš se mně bát. Chtěl jsem ti jen zahrát na své nové housličky. Před nedávnem jsem je dodělal a dnes měla zaznít jejich první melodie.“

V tmavém koutě se blýskala malá černá očka a myška se krčila ke stěně stále ještě pořádně vylekaná.

„Asi ti někdo ublížil, vid' ?“ Povzdechl si mistr houslař a položil nové housličky zpět na své místo.

„Nemusíš se ale bát. Jestli nemáš kde složit hlavu, rád ti pomůžu.“

Ale ani klidný hlas myšku nepřesvědčil. A tak mistr uchopil malý zbytek dřeva a nůž, sedl si na stoličku a začal pomalu vyřezávat. Kousek dřeva se najednou začal proměňovat, rozvoněl se po místnosti. Myška z mistra nespustila očka.

„To tvoje vyděšené srdíčko slyším až sem,“ pousmál se a položil malý opracovaný kousek na stůl. Pak vzal další a pomalu z něj vyřezal stejný tvar.

„Uvidíš, že se brzy spřátelíme. Celé dny tu sedím a pracuji sám, a tak bych uvítal nějakého malého přítele. Nemáš třeba hlad?“ Zeptal se, ale myška rázně zavrtěla hlavičkou.

„Máš, vidím ti to na čumáčku.“

Položil další opracovaný kousek na stůl, vstal a z poličky nad hromadou hoblin vytáhl kousek chleba a sýr. Opatrně ho položil na zem a zase si sedl na svou stoličku. Jídlo ale zůstalo netknuté i potom, co opracoval pátý kousíček a začal cosi skládat.

„A odkudpak jsi vlastně přiběhla ? Pojd' alespoň o trochu blíž, at' vím, že ti není v tom rohu zima.“

„Z planetária,“ špitla myška, rychle popadla jídlo na zemi a schovala se za hoblinami.

„Podívejme se,“ zavrtěl hlavou mistr houslař a položil na zem malou dřevěnou postýlku. „Líbí se ti ?“

Myška vykoukla zpoza hromady, ale rychle se zase schovala.

„Je veliká, vid' ? Ale to ještě není všechno.“

A než stačila myška sníst všechny sýr (bylo ho na tak malého tvorečka opravdu hodně), ušil z hadříků malou kapsu, kterou naplnil čerstvými hoblinami.

„Tak. Bude se ti líbit ?“

Ale myška už neodpověděla. Utrmácená se stočila do klubíčka a usnula. Mistr houslař tiše položil nástroje, postavil postýlku do nejteplejšího rohu k hoblinám a co nejopatrněji vzal myšku do dlaní. Přikryl jí další kapsou, kterou našel, a odešel.

To další ráno bylo velice zvláštní. Pan Čou i pan Chue měli vzácně dobrou náladu a mrak byl neduživý a každou chvíli se trhal, aby nechal Slunci volnou cestu do ulic i uliček velikého města. Mistr houslař si ale ničeho nevšiml a, jen co se probudil, rychle utíkal do své dílny.

U dveří trochu postál, aby se vydýchal a mohl otevřít ticho, a potom opatrně vstoupil. Myška ležela a spala na tom samém místě, kde jí nechal. Rychle vyřezal malou misku a položil do ní trochu jídla. Pak se posadil do rohu místnosti a štětcem vytvářel jemné ornamenty na desku houslí, které právě vyráběl.

Před polednem se myška začala probouzet. Nejdříve se opět lekla, ale když uviděla, kde je, neutekla. Obezřetně hlídala každý houslařův pohyb a rychle jedla.

„Nemusíš se bát. Rád bych, kdybys tu se mnou zůstala a povídala mi, co všechno jsi viděla. Muselo být zajímavé bydlet v Planetáriu.“

„Lidé tam byly zlí,“ špitla a zalezla si zpátky do postýlky. „Ještě jsem se nikdy tak hezky nevyspala jako tady.“

„To těmi hoblinami a dřevem,“ zasmál se mistr houslař. „Sám mám v ložnici kousek čerstvého, aby se mi spalo jako v lese. Město je velké a podivné, ale dřevo mi vždycky pomohlo ho přemoci.“

„Ráda bych vás poprosila o přístřeší, mistře, ale jistě máte mnoho jiných žádostí. Nepatřím mezi moc užitečné tvory.“

„Vůbec ne,“ zavrtěl hlavou a položil štětec i desku housliček. „Nikdo neví, jak město dostat ven z obydlí, a tak mě kolikrát i pár let nikdo nenavštíví. Zůstaň tady a uvidíš, že tě budou mít všichni rádi. Pan Čou a Chue, mí sousedé prádelníci, se totiž velice zajímají o Slunce i planety. Rádi uslyší tvé vyprávění.“

A tak se vlastně stalo to, že se všechen život v Papírové ulici probudil a udivil ulice okolo. Oba dva prádelníci sedávali u mistra houslaře každý večer a spory o významnosti pana Jui a Hong úplně zmizely. Myška nejenže vyprávěla všem okolo, jak celý vesmír vypadá a jak se točí, ale dokonce si nechala od mistra houslaře vyrobit malé housličky a těšila malé děti, když nechtěly usnout. Vyučovala ty větší a s největšími vedla debaty, které často končily uprostřed noci.

„Tak vidíš,“ řekl mistr houslař, když dodělal myšce domeček a postavil ho k hoblinám. „Na světě je mnoho bytostí, kterým jsi pomohla a můžeš ještě pomoci. Je dobře, že jsi zůstala. Páni Čou i Chue jsou mnohem příjemnější a jejich prádelny perou o mnoho lépe. Jejich manželky spolu dokonce nakupují! Věř, že tohle jsme ještě v ulici Papírové nezažili.“

Pak se usmál a dál maloval nové housličky. A myška dlouho přemýšlela nad lidskou podivností.

mambii
22. 11. 1999